

LAPSILLE JA NUORISOLLE

Tieto valtaa on, tieto voimaa on,
Tieto yön lapset yhtehen kerää.

Se nuoriso vahva on,voittamaton
Joka tiedon hengessä herää.

SÄRKYNNEET SÄVELEET.

Kirj. Malja J.

Toiveet kun pettää ja väsymys saa,
elonpäivyt on vaihtunut yöhön.
Kun sieluni silvet kääriä saan
kurjaan kärsimisvyyhön.
Mikä lohtua tois ja virkistää?
Miltä suunnalta päivä pilkistää?

Minä toiveiden turvissa lauluni loin
aina selkeällä suvisäällä.
Ja nuoruuden maljasta voimani saan,
mutt' nyt elon arvon käännän.
Parhaat päivät on peittymystä,
nyt tarvitsen järkeä, ymmärrystä.

Nyt lauluni tahtoisin lopettaa,
kun särkyivät sävelet tiellä.
Jospa voisin toisille opettaa,
jolle päivä on kirkas vielä:
ei luottaa haavelhin elon nuoren,
vaan etsiä totuuden kultavuoren.

MIEHENALUN MIETTEITÄ

Kirj. Matti Malberg

— Isä, osta minulla tuollai-
nen pikkupoikain kivääri!

— En osta, lapsikulta. Ki-
vääriä ei tehdä muuta kuin
paha. Ethän sinä aio olla pa-
hantekijä?

— Onhan sotamiehilläkin ki-
vääri, mutta ihmiset puhuvat
niitten kanssa.

— Niin kyllä, lapseni, mutta
katsos, paha on voimakkaampi
kuin hyvä, eivätkä ihmiset vie-
lä yleensä osaa erottaa hyvää
pahasta.

— Kiväärihän on huvitus-
esine.

— Ei, lapseni ampuminen ei
ole huvia. Se on pahantekoa.
Ampumalla haavotetaan ja ote-
taan henki. Kivääri on murha-
väline.

— Onhan puukollakin mur-
hattu ja kirveellä. Miksi isä sit-
ten pitää niitä?

— Puukko ja kirves eivät ole
murhavälineitä. Niitä ei ole
tehty murhaamista, vaan veistä-
mistä varten. Kivääreillä ei ole
koskaan ajottukaan tehdä mi-
tiään hyvää.

— Mutta miksi niin moni ih-
minen ottaa kivääriin?

— Moni ottaa sen pakosta,
vaikka ei itse tahdokaan.

— Mutta entä jos ei tottelisi?

— Silloin pantaisiin lukkojen
taakse tai pahimmassa tapauk-
sessa ammuttaisiin.

— Mutta jos kukaan ei ota
murha-asetta, niin kuka ampuu?
— Lapsikulta, ihmisten täy-
tyisi viisastua paljon, ennenkuin
niin voisi tapahtua.

— Olenko minä nyt sitten
seitsenvuotiaana viisaampi?

— Niin minusta tuntuu. Ja
toivoisin, ettei se viisaus ka-
toaisi sinusta sittenkään, kun o-
let vartunut suureksi. Semmois-
ta viisauden katoamista monet
sanovat kehitykseksi, ja monet
kehittyvät siten. Kasvatuksen
ja opetuksen kautta synnytetään
vääriä vakaumuksia, että ihmisten
tappaminen on oikeutettua ja
hyvää. Siten siitä tehdään oi-
kein ihanneammatti.

— Mutta, isä, eivätkö työmie-
het tee murha-asetta?

— Tekevät niin.

— Kun isä luki vääränrahan
levityksestä, niin sanottiin leh-
dessä, että vääränrahan tekijät

pannaan kiinni samoin kuin le-
vittäjätkin. Eikö murha aseitten
tekijät ja myyjät ole samanlai-
sia murha-ammattilaisia kuin
sotilaatkin?

— Kyllä lapseni, todat olla
oikeassa, yhtäläinen murhaaja
on se, joka tietoisesti valmis-
taa, kulettaa tai myy esineitä,
joita tietää käytettävän murhaa-
miseen, kuin sekin, joka mur-
han varsinaisesti suorittaa.

— Miksi sitte niin on?

— Ei ole rohkeutta. Ihmiset
ovat niin suuria raukkoja, että
kuolemanpelosta tekevät mitä
vain ja kuitenkin uskovat ole-
vansa rehellisiä.

— Isä, tuleeko minusta työ-
mies?

— Kyllä luulen, lapseni.

— Mutta minä en mene työ-
hön murhateollisuuteen.

— Se on oikein ajateltu. Mut-
ta siinä on edessäsi suuria vai-
keuksia. Murhateollisuutta on
niin paljon.

— Olkoon, mutta minä koe-
tan päästä sellaiseen työhön,
minkä kautta en auta murhaa-
mista.

— Niin, jos sinusta tulee
mies, niin teet kuten nyt ajiot.
Mutta jos sinusta tulee vain ta-
vallinen raukka, niin sinä leivän
tähten myyt työvoimasi enim-
män tarjoavalle, huolimatta sii-
tä, mihin tarkotukseen se käy-
tetään.

— Minä en tahdo tulla rau-
kaksi, minua ei koskaan pako-
teta.

— Hyvä olisi. Mailmassa on-
kin raukkoja liian paljon.

KONEIDEN UHRI

Pyörät vinkuivat, remmit su-
hisivat. Tehtaassa oli elämää...
Sadottain työläisiä uurasti voi-
mainsa, takaa koneiden ääressä.
Siinä oli miestä ja naista, van-
husta ja lasta, kaikille sama tu-
linen kiire.

Eräässä nurkassa seurasi pari
nuorta tyttöä voimainsa takaa,
nostellen raskaita taakkoja kuor-
mille ja työntäen niitä määrä-
paikkoihin.

Hiessä otsin raatoivat tyttö-
set. Puna oli poskilta pois ka-
donna tehtaan ummehtuneessa
ilmassa. Kasvoilla oli kärsivä
ilme. Väsyneen näköisinä he
uurastivat aamusta iltaan. Po-
mo oli aina selän takana vaihtu-
missa, kovistamassa työhön ja
haukkumassa laiskoiksi vetelyk-
siksi... Nytkin se tulla por-
halsi aika vauhtia ja määräsi
nuoremman tyttösistä pesemään
erästä lasia, joka oli erään ko-
neen takana. Tyttönen lähti.

Lasi oli sangen vaarallisessa
paikassa melkein kiinni konees-
sa. Lasin vieressä hurisi iso
vauhtipyörä.

Tyttöstä pelotti katseen mit-
taillessa koneen ja lasin väliä.
Tuli väkisinkin mieleen ajatus:
"Mitä, jos tuohon horjautaisi..."
Hän ei uskaltanut nousta la-
sille.

"Mitä siinä toljaillet, käy työ-
hösi!" ärjäsi mestari.

Kalpeana, väristen nousi tyt-
tönen lasille ja alkoi työnsä.
Lasi oli jo melkein puhdas, kun
hänen jalkansa luiskahti suo-

vasta liukkaaksi käyneeltä lasi-
ta. Hän horjautti päistikkaa ko-
neeseen...

Ilkeästi rusahtivat koneen
pyörät ja remmit kaameasti ul-
vahtivat, kun ne pyörivät tyt-
tösen ylitse... Helvetillisesti
vonkuen ne alkoivat jälleen pyö-
riä, väliin vain oudosti loksah-
dellen... Kauhunhuutoja kuuli
ympäri tehtaan, kun työläi-
set näkivät, miten tyttöselle kä-
vi. Koneet seisautettiin. Kor-
via särki, kun ne ulvoivat, ja
sitte hiljalleen niiden pyörintä
lakkasi.

Tyttösen ruumis vedettiin ko-
neen välistä pois. Muodotto-
maksiksi möhkäleeksi se oli jau-
hautunut. Punaista verta oli
suihkunut ympäri koneen...
Kauheasti kiroillen saapui mes-
tari paikalle. "Mitä siinä vai-
ditte! Ei kannata yhden huol-
mattoman työnhetaleen takia
työtä seisauttaa. Koneet käyn-
tiin!" ärhenteli hän. Uhkaavaa
mutinaa kuului miesten jou-
kosta...

Tyttösen ruumis kannettiin
leikkuhuoneelle.

Ryskyen ja paukkuun alkoi-
vat koneet taas käydä. Ne hu-
misivat kuin voittaja ainakin,
joka on niellyt uhrinsa ja toisia
odottaa...

Synkkinä, mielet kauhusta
kankeina alkoivat työläiset
työnsä, aivoissa ajatus: "Kenen-
kään vuoro on ensi kerralla
suistua tuon kiroton grottemyl-
lyn kitaan?"

Mutta leikkuhuoneessa ma-
kasi tyttönen elottomana möh-
käläänä. Pari työläistä toi har-
maan arkun, johon maalliset
jäänökset asetettiin. Sitten läh-
dettiin sitä kulettamaan ruumis-
huoneelle. Tyttösen äiti oli ha-
ettu tehtaalle. Surun sortama-
na hän asteli rakkaimpansa ar-
kun jälessä. Siinä vietiin nä-
nen vanhinta lastaan, ainoata
auttajaansa ja lohduttajaansa.
Kuinka paljon hän olikaan täs-
tä tyttösestään toivonut vaalies-
saan vuosien vieressä! Elämän-
haluinen, eteenpäinpyrkivä oli
hänen tyttönsä ollut. Ja nyt...
nyt hänen täytyi sortua kapita-
lismen uhrina jo seitsemäntoista
vuotiaana, melkein lapsena!
Kesken katkesi hänen elämän-
lankansa, samoin kuin satojen
toistenkin elämän lapsipuolien...
Mutta kumisten pyörivät nuo
kirotut grottemyllyt vaatien yhä
utusia ja uusia uhreja...

Isa Välke.

EBEN JCT., MICH.

Tervehdys Toverittaren pienille ja
suurille lukijoille!

Miksi me pikku pojat ja tytöt tääl-
tä emme kirjota useammin Toverit-
ren Lasten ja Nuorten Osastoon. Tä-
mä taitaa olla ensi kerta kun täältä
kukaan kirjottaa Toverittareen.

Täällä on ollut kova talvi, joka
tekee koulunkäynnin vaikeaksi, kun
on vielä pitkät matkat. Meitäkin on
koululle 2 mailia, jonka minä olen
tähän asti kulkenut jalan. Mutta nyt
isäni ja naapurin mies hommasivat
meille lapsille kyydin koulukaarassa,
joten meidän ei enää tarvitse kävellä
muuta kuin puoli mailia. Minulla ei
ole uskoja eikä veikkoja. Koulumat-

KAHDEN YÖSSÄ

Niin autioina ovat kaikki kadut,
ne luikertavat vain kuin vanhat
ladut,

ja talot kaikki lepää hiljaa niin
kuin vaipuneina uniin ikuisiin.

Ma kuljen kahden kera armahani
ja syvällä nyt tunnen sielussani,
kuink' onnellinen sentään olen-
kaan,

kun en ma jäänyt yksin mail-
maan!

—nen.

katovereina minulla on tänä talvena
ollut naapurin tytöt Fanny ja Aili,
joten on ollut hauska kulkea kou-
lussa.

Kerronpa Toverittaren pikku luki-
joille lakosta, jossa olen ollut koko
ikäni — 9 vuotta. Lakkoni päättyy
ensi toukokuun 31 p., jolloin täytän
10 v. — silloin saan ensi kerran
maistaa — kahvia. Miltä se maistuu,
on minulle arvoitus.

Reino Mariin.

Sehän on lakko, jota kannattaisi
jatkaa vielä ainakin toisella kymme-
nellä vuodella, sillä kahvi on kiiho-
tusaine, mikä vahingoittaa terveyttä,
ja terveyden säilyttämiseksi kannat-
taa kyllä uhrata sellainen nautinto
kuin kahvi, varsinkin kun on ollut
sitä niinkin kauan nauttimatta kuin
sinä, pikku otteri, olet ollut. Kir-
joita toistekin Toverittareen. Tov.
— Maiju-täti.

FLORENTON, MINN.

Eipä ole näkynyt kirjeitä taas pit-
kään aikaan Lastenosastossa. Nyt
on pitkät talvi-illat, kehotan lapsia
muuallakin käyttämään niitä kirjotta-
malla Toverittareen. On hauska lu-
kea lasten kirjeitä. — Meillä oli pie-
ni juhla jouluaattona. Me lapset esi-
timme pienen kappaleen nimeltä "Uhr-
it" ja aikuiset näyttelivät kappaleen
nimeltä "Horna." Lapset myöskin
lausuivat runoja ja lauloivat lauloja.
Ne lapsista, jotka esittivät ohjelmaa,
saivat makeisia. Meillä oli haalilla
myöskin suuri joulukuusi ja sen alle
oli tuotu paljon lahjoja kaikille. Mi-
nä sain paljon lahjoja.

Hauskaa talvea kaikille toivoo,
Vieno Lampi.

BROOKLYN, N. Y.

Tervehdys Toverittaren suurille ja
pienille lukijoille!

Tämä on ensi kerta kun minä kir-
jotan Toverittareen. Meillä oli tääl-
lä alueen ihanneliittojen juhlat, nim.
New Yorkin, New Jersey'n ja Brook-
lynin ihanneliittojen yhteiset juhlat
tammik. 18 p., jossa lapset suoritti-
vat paljon ohjelmaa. M. m. näytel-
tiin kappale "Kunnan elätti" näytel-
museuran avustamana. Ihanneliiton
tytöt esittivät pukutanssin nimeltä
"Kankurit", joka onnistui hyvin.
Muuta ohjelmaa oli myöskin paljon.
Aino Helmi Pietilä.

WRIGHT, MINN.

Terveisiä tältäkin kylältä! Täällä
on hyvin kylmä. Minä olen pyydys-
tellyt jäniksä pauloilla ja ainahan
niitä joitakin on minun pauloihini
tarttunut. Meille tulee Toveritar,
josta minä pidän paljon ja luen ah-
keaan. Toivoisin, että kaikki tilai-
sivat Toverittaren.

Hauskaa talven loppua kaikille
pikku tovereille, toivoo Felix Siren.